

MALTA

**QORTI CIVILI
PRIM' AWLA**

**ONOR. IMHALLEF
GIANNINO CARUANA DEMAJO**

Seduta tal-25 ta' Novembru, 2004

Citazzjoni Numru. 1983/1999/1

John Mifsud

Versus

Reverendu Noel Grima bħala editur tal-gazzetta *The Malta Independent* u Valerie Borg

Din il-kawża hija dwar libell famuż.

Iċ-ċitazzjoni tgħid fil-ħarġa tal-ġurnal *The Malta Independent* tas-27 t'Awissu 1999 kien publikat artikolu bl-isem *An Officer and a Gentleman?*, jibda bil-kliem "*On Saturday 31 July*" u jispiċċa bil-kliem "... .. *...lion's den*", u b'dan l-artikolu l-konvenut Reverendu Noel Grima bħala editur u l-konvenuta Valerie Borg bħala awtriċi attribwew lill-attur fatti determinati u malafamanti bil-ħsieb biss li jesponuh għar-redikolu jew għad-disprezz tal-pubbliku u li joffenduh fl-unur u fil-fama, kontra dak li jipprovdi l-Kap. 248 tal-Liġijiet ta' Malta.

Billi deherlu illi jista' jitlob mingħand kull wieħed mill-konvenuti danni ta' mhux aktar minn ħamest elef lira

(Lm5,000), skond l-art. 28 tal-Kap. 248, l-attur fetaħ din il-kawża u qiegħed jitlob illi l-qorti:

1. tgħid illi l-konvenuti għandhom iwieġbu, jew tgħid min minnhom għandu jwieġeb, għall-kitba fuq imsemmija; u
2. tillikwida d-danni li ġarrab l-attur u tikkundanna lil kull wieħed mill-konvenuti jħallas id-danni hekk likwidati, b'dan illi d-danni li għalihom għandu jagħmel tajjeb kull wieħed mill-konvenuti ma jkunux aktar minn ħamest elef lira (Lm5,000).

Qiegħed jitlob ukoll l-ispejjeż tal-kawża.

Il-konvenut Reverendu Grima ressaq dawn l-eċċezzjonijiet:

1. it-talbiet ta' l-attur għandhom jiġu miċħuda għax huma "infondati fil-fatt u fid-dritt";
2. il-kitba tal-konvenuta Borg tista' titqies "spinta u inkejjuża" iżda ma hijiex malafamanti;
3. il-kitba tagħmel *fair comment*, u
4. il-kitba hija permissibbli f'soċjetà demokratika.

Il-konvenuta Borg ressqet dawn l-eċċezzjonijiet:

1. l-attur għandu jgħid liema huma l-fatti attribwiti lilu fl-artikolu *de quo* li huma malafamanti u jesponuh għar-redikolu;
2. l-artikolu huwa rakkont ta' fatti li tassew ġraw u li l-eċċipjenti tista' tipprova; għalhekk ma fih xejn ingurjuż kontra l-attur;
3. għalhekk ma hemmx danni li għandhom jiġihallu lill-attur.

It-tema ġenerali ta' l-artikolu li dwaru qiegħed jilmenta l-attur huwa d-diskriminazzjoni li l-kittieba tgħid li seħħet taħt il-Kummissarju tal-Pulizija ta' dak iż-żmien kontra uffiċjali tal-korp li kellhom simpatiji ma' wieħed mill-partiti politiċi. L-attur ukoll issemma f'dan il-kuntest u dwaru jingħad illi:

1. intbagħat fid-distrett tal-pulizija tal-Belt Valletta biex ikollu aċċess għall-Parlament u għal Kastilja, fejn hemm l-uffiċċju tal-Prim'Ministru, u biex ikollu setgħa fuq il-Parlament;
2. l-attur huwa "*PN Superintendent*";
3. kien ikidd xi uffiċjali tal-pulizija li kellhom simpatiji ma' partit politiku billi spiss jibgħathom fuq *road blocks*, u

dan ma kienx jagħmlu bil-ħsieb li dawn jaqdu d-dmirijiet tagħhom;

4. is-sewwiq tiegħu kien jinsolenta ufficjali tal-pulizija li kellhom simpatiji ma' dak il-partit.

L-allegazzjonijiet magħmula taħt 1. u 4. huma dwar x'għamel ħaddieħor u mhux x'għamel l-attur, u għalhekk ma jattribwixxux fatti lilu; dawn taħt 2. u 3., iżda, iġid illi l-attur fil-qadi tad-dmirijiet tiegħu kien jimxi skond is-simpatiji politiċi tiegħu, tant illi kien "*PN Superintendent*" u kien jagħmel diskriminazzjoni ma' min kellu opinjoni politika differenti. Dawn l-allegazzjonijiet, fil-fehma tal-qorti, jagħtu malafama lill-attur għax jakkużawh b'diżonestà fil-qadi tad-dmirijiet tiegħu.

Il-konvenuti, iżda, qegħdin iġid illi tassew illi l-attur kien jagħmel diskriminazzjoni skond it-twelmin politiku.

Mix-xhieda ħareġ illi l-kittieba ta' l-artikolu qagħdet għal kollox fuq dak li qalilha surġent tal-pulizija biex għamlet l-allegazzjonijiet tagħha kontra l-attur. Ħareġ ukoll illi dan is-surġent kellu pika u tilwim bla waqfien mas-sewwiq ta' l-attur u kien iħoss illi l-attur kien iżomm kontra tiegħu biex jiffavorixxi lis-sewwiq.

Dan is-surġent xehed dwar dak li deherlu li kienet diskriminazzjoni mill-attur kontra tiegħu, iżda, fil-fehma tal-qorti, ix-xhieda tiegħu ma hijiex ta' min joqgħod fuqha. Wera dokumenti illi juru illi l-attur kien spiss iwissih jew jixli b'nuqqasijiet, u illi kien spiss jibagħtu fuq *road blocks* f'postijiet perikolużi. Dawn id-dokumenti iżda — barra mill-fatt illi wħud minnhom ma humiex kopji awtentikati u ma jagħmlu ebda prova tal-kontenut tagħhom — ma jurux illi l-attur kien jimxi b'mod differenti ma' ħaddieħor, jew li mexa kif mexa mas-surġent minħabba fit-twelmin politiku tiegħu; anzi, tressqu xhieda oħra li qalu li l-attur kien jimxi b'korrettezza skrupuża fit-tqassim tad-dmirijiet u meta jwissi lil min jonqos meta jkun meħtieġ.

Fil-fehma tal-qorti, il-konvenuti ħallew li jkun strumentalizzati minn min kellu motivi ulterjuri li jwegġa' lill-attur għal raġunijiet personali tiegħu; qagħdu fuq il-verżjoni mimlija preġudizzji ta' dan is-surġent, li tahom stampa inkompleta u xejn oġġettiva, u ma ħadux ħsieb li jivverifikaw il-fatti qabel ma xandru l-allegazzjonijiet tagħhom. Spiċċaw billi xandru allegazzjonijiet li jagħtu malafama lill-attur bla ma huma mibnija fuq is-sewwa.

Kopja Informali ta' Sentenza

Allegazzjonijiet li ma għandhomx mis-sewwa la huma *fair comment* u lanqas hemm post għalihom, lanqas f'soċjetà demokratika.

Għalhekk it-talbiet ta' l-attur għandhom jintlaqgħu.

Għall-għanijiet tal-likwidazzjoni tad-danni, il-qorti qieset illi l-attur kellu pożizzjoni għolja u ta' responsabbiltà fil-korp tal-pulizija u qieset ukoll il-gravità ta' allegazzjoni ta' diskriminazzjoni politika minn uffiċjal għoli tal-korp fil-kuntest tas-sitwazzjoni politika x'aktarx sensittiva ta' Malta. Għalhekk tillikwida d-danni fis-somma ta' ħames mitt lira (Lm500).

Għal dawn ir-raġunijiet il-qorti taqta' l-kawża billi, wara li tiċċhad l-eċċezzjonijiet tal-konvenuti u tgħid illi taw malafama lill-attur bl-artikolu bl-isem *An Officer and a Gentleman?* fil-ħarġa tal-ġurnal *The Malta Independent* tas-27 t'Awissu 1999, tillikwida d-danni minħabba l-malafama fis-somma ta' ħames mitt lira (Lm500) u tikkundanna lill-konvenuti flimkien *in solidum* iħallsu lill-attur id-danni hekk likwidati flimkien ma' l-ispejjeż kollha tal-kawża.

< Sentenza Finali >

-----TMIEM-----